

news / news analysis: 2010, December 01 (RO)

- [Sinteza zilei: marți, 30 noiembrie](#)
- [Dimensiunea externă a scrutinului din 28 noiembrie](#)

Sinteza zilei: marți, 30 noiembrie

CHIȘINĂU (Imedia) -

PLDM s-a întrunit marți, 30 noiembrie, în ședință pentru a elabora oferta pe care urmează să o facă PD-ului și PL-ului în vederea constituirii unei noi alianțe.

„Vom purta negocieri cu colegii noștri de alianță. Nu ne schimbăm partenerii de coaliție. PLDM nu va accepta însă șantajul și condiționările /.../ Înainte de a purcede la partajarea funcțiilor trebuie să stabilim principiile după care va funcționa viitoarea alianță”, a declarat Vlad Filat.

E a spus că nu este pregătit să se întâlnească cu liderii PD și PL marți, 29 noiembrie, deși anunțase această întâlnire la scurt timp după alegeri. Vlad Filat a precizat că înainte de a se întâlni cu Marian Lupu și Mihai Ghimpu se va consulta cu parteneri externi, inclusiv cu cei din Partidul Popular European și cu ambasadori.

Întâlnirea Filat-Lupu-Ghimpu ar putea avea loc miercuri, 1 decembrie.

Liderul PLDM a precizat că va avea discuții și cu PCRM. „Pe mine chiar mă interesează punctul lor de vedere referitor la situația din Republica Moldova”, a spus Filat.

El s-a arătat optimist în ceea ce privește posibilitatea obținerii a două voturi din partea PCRM pentru a alege președintele Republicii.

* * *

Președintele de onoare al PD, Dumitru Diacov, [a declarat](#) „pentru ziarul rus „Nezavisimaia Gazeta” din 30 noiembrie, că negocierile privind crearea unei noi coaliții de guvernare vor începe după ce atât comuniștii, cât și liberal-democrații își vor expune punctul de vedere cu privire la ea. „Vom aștepta propunerile lor, iar apoi vom negocia. Nu există opțiuni fericite, așa că vom alege răul cel mai mic”, a spus Dumitru Diacov.

El a menționat că „vechea alianță de guvernare nu mai există, iar cea nouă va fi creată de la zero”. „Nu avem obligații unul față de altul, de aceea vom negocia fiecare aparte”, a menționat președintele de onoare al PD.

„Nezavisimaia Gazeta” scrie că el a respins afirmațiile potrivit cărora PD ar putea forma o alianță împreună cu comuniștii.

* * *

Partidul Comuniștilor susține că în timpul alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie ar fi fost comise multiple ilegalități.

„Puterea a folosit diverse metode, înglobate într-un sistem unic. Sunt foarte multe cazuri în care persoanele au fost incluse în listele suplimentare ilegal, fără ca aceștia să prezinte certificatul de vot sau dovada domiciliului. Cele mai multe buletine de vot care au fost declarate nevalabile erau în favoarea PCR. S-a votat fără ca ștampila să fie aplicată pe fișa de însoțire, oamenii fiind întrebați dacă vor sau nu acest lucru. Au fost aduși studenții cu autocarele din România și duși la mai multe secții de votare pentru a vota multiplu”, a declarat deputatul comunist Sergiu Sârbu.

În replică, liderul PLDM, Vlad Filat, a spus că, în cazul în care comuniștii dețin probe că alegerile ar fi fost falsificate, nu au decât să se adreseze în instanță.

* * *

Primarul de Bălți, Vasili Panciuk, proaspăt deputat comunist, și-a exprimat speranța că partidele din Alianța pentru Integrare Europeană și PCR vor găsi posibilități de a colabora. Panciuk a declarat pentru DECA-press că și-ar dori ca să fie creat un Parlament eficient. „Sper ca PCR să găsească tangențe cu partidele din Alianță”, a spus primarul de Bălți, care a menționat că „poporul a făcut alegerea” și că „acum nu sunt importante rezultatele alegerilor, ci găsirea compromisului dintre politicieni”.

* * *

„Statele Unite ale Americii felicită poporul Moldovei cu desfășurarea unor alegeri parlamentare transparente și imparțiale, calificate de către observatorii internaționali ca fiind în general în conformitate cu standardele internaționale ale alegerilor libere și corecte”, se arată într-un comunicat al Ambasadei SUA la Chișinău. „Acum este important ca liderii politici din Moldova să lucreze împreună pentru a forma un nou guvern și a alege un președinte pentru a soluționa problemele care le stau în față”, se mai spune în comunicat.

* * *

Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene, Catherine Ashton și Comisarul European pentru Extindere și Politica de Vecinătate, Stefan Fule, au semnat o declarație comună în care salută „desfășurarea alegerilor parlamentare din Republica Moldova în conformitate cu majoritatea standardelor internaționale...”. „Facem apel către toate forțele politice care au acces în Parlament să se angajeze într-un dialog deschis și constructiv în vederea formării unei coaliții de guvernare, precum și pentru alegerea Președintelui țării care împreună să poată aborda reformele prioritare necesare pentru viitorul țării”, se arată în declarația celor doi oficiali europeni.

[back to menu](#)

Dimensiunea externă a scrutinului din 28 noiembrie

CHIȘINĂU (Imedia) – În urma alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie, patru partide au acces în Legislativ.

Este vorba de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCR), Partidul Liberal Democrat din Moldova (PLDM), Partidul Democrat (PD) și Partidul Liberal (PL).

PCRM a obținut 39,29% din sufragii și 42 de locuri în Parlament dintr-un total de 101; PLDM – 29,38% și 32 de locuri; PD – 12,72 și 15 locuri; și PL – 9,96% și 12 locuri.

Astfel, nici unul din cele patru partide nu are suficiente voturi, nici pentru a forma Guvernul, nici pentru a vota președintele Republicii care se alege cu cel puțin 3/5 din totalul deputaților, adică 61 de voturi.

În aceste condiții, liderul PCRM, Vladimir Voronin, se pronunțase, pe 29 noiembrie, pentru constituirea unei alianțe între comuniști și PD sau, eventual, PLDM.

La rândul său, liderul PLDM, Vlad Filat, dar și cel al PL, Mihai Ghimpu, au exclus orice alianță cu comuniștii.

Pe de altă parte, președintele de onoare al PD, Dumitru Diacov, [afirmase](#), imediat după declarația lui Vladimir Voronin, că o alianță PD- PLDM ar fi „mai simpatcă” decât una cu comuniștii. Liderul PD, Marian Lupu, s-a pronunțat însă pentru „o coaliție mai largă” la care să participe toate fracțiunile parlamentare. Totodată, vicepreședintele PD Valeriu Lazăr a spus că democrații sunt deschiși atât pentru o alianță cu PCRM, cât și cu PLDM și PL și vor accepta oferta care va fi mai atractivă.

Dar ce efecte ar putea avea scrutinul de duminică asupra viitoarei politici externe a Republicii Moldova?

Comentarii:

Igor Boțan: *Nu văd cine s-ar încumeta să se opună apropierii de UE*

Igor Boțan, directorul executiv al Asociației pentru Democrație Participativă, ADEPT, consideră că alegerile din 28 noiembrie nu au cum afecta parcursul european al Republicii Moldova.

„Poate oare renunța Republica Moldova la suportul financiar, economic, politic al UE? Republica Moldova a supraviețuit anul acesta datorită susținerii directe a UE. Nu văd cum o coaliție care va veni la putere să renunțe la acest suport. Problema este alta: cei care vor forma coaliția trebuie să fie conștienți că, dacă vor avea un mandat de patru ani, vor putea aduce Republica Moldova până în pragul UE. Adică, ar putea face un salt, ținând cont de bunăvoința pe care a manifestat-o anul acesta UE. Dacă-și fac temele și valorifică cu succes banii pe care Uniunea Europeană și alți parteneri de dezvoltare au decis să-i ofere Republicii Moldova, cred că țara ar fi într-o situație foarte bună. Deci, nu văd cine s-ar încumeta să se opună apropierii de UE. În plus, acest lucru ar fi o sinucidere politică”, a spus Igor Boțan.

El a menționat că există mai multe variante de constituire a viitoarei coaliții de guvernare, dar cea mai probabilă pare a fi reeditarea Alianței pentru Integrare Europeană, iar pe locul doi după probabilitate - o alianță între PCRM și PD.

În același timp, Igor Boțan s-a arătat convins că de această dată se va reuși alegerea președintelui Republicii.

„Există mai multe posibilități ca problema alegerii șefului statului să fie, în sfârșit, soluționată. Cred însă că este prea devreme să discutăm despre persoană căreia îi va reveni funcția de șef al statului – va fi această persoană exponentul unui partid politic, va fi o persoană neutră?.. Cert este că figura șefului statului va fi discutată în pachet cu toate celelalte probleme”, a subliniat Igor Boțan.

Victor Chirilă: Există, totuși, un anumit risc ca parcursul european al Republicii Moldova să fie afectat

Directorul executiv al Asociației pentru Politică Externă, Victor Chirilă, crede, la rândul său, că, există, totuși, un anumit risc ca parcursul european al Republicii Moldova să fie afectat de pe urma scrutinului din 28 noiembrie.

„Totul depinde de ce fel de coaliție va governa Republica Moldova după aceste alegeri. Dacă PD ar face o alianță cu PCRM, cu siguranță vom asista la o rectificare de obiective în domeniul politicii externe. Fără îndoială, integrarea europeană va rămâne o prioritate, dar, în același timp, vom asista la un echilibru mult mai nuanțat între dimensiunea estică a politicii externe și dimensiunea sa vestică. Când spun dimensiunea estică, mă refer la relațiile cu CSI și, în primul rând, cu Rusia. În acest caz, cu siguranță s-ar încerca constituirea unui parteneriat strategic cu Rusia, așa cum își dorește PD și PCRM.

Nu este însă clar pe deplin ce ar însemna acest parteneriat strategic, dar este clar că va însemna o influență mai mare a Rusiei asupra evenimentelor din Republica Moldova, asupra procesului de luare a deciziilor, fie că e vorba de politica externă, fie că e vorba de politica internă.

Nu exclud nici faptul că o alianță cu PCRM ar duce la înrăutățirea climatului democratic. Nu este cert că PCRM, fiind în opoziție timp de mai bine de un an, s-a schimbat, că a înțeles că este nevoie de un compromis real asupra viitorului Republicii Moldova. Mă tem că o alianță cu PCRM ar însemna pentru PD pierderi în termen mediu și lung și aceste pierderi ar putea fi sesizate chiar la alegerile locale din 2011.

În cazul în care însă Alianța pentru Integrare Europeană (AIE) va fi reeditată, putem fi siguri că agenda de politică externă care a fost formulată pe parcursul ultimului an, deopotrivă cu procesele demarate în relația cu UE, va continua fără schimbare. Mai mult, cred că va exista un interes și mai mare al UE de a asista alianța pentru a se consolida intern și a face progrese vizibile pe plan extern, în special în relațiile cu Bruxelles-ul, astfel încât ele să se reflecte și în interiorul țării”, a menționat Victor Chirilă.

El a subliniat, totodată, că „cel puțin două dintre componentele unei AIE reeditate vor arăta necesitatea unui parteneriat strategic și pragmatic cu Rusia”.

„Acest lucru nu este întâmplător. Alegerile actuale au demonstrat că societatea din Republica Moldova este divizată pe criterii geopolitice, că acest criterii nu pot fi depășite prin câștigurile realizate de o tabără sau alta. O confruntare dintre aceste tabere ar duce la destabilizări interne majore în Republica Moldova cu un impact profund negativ pentru politica externă. De aceea cred că o AIE reeditată va încerca un dialog normal cu Rusia, un dialog previzibil care să aducă și o stabilitate politică de lungă durată pe plan intern, deoarece Federația Rusă are destule instrumente pentru a influența procesul decizional de la Chișinău, pentru a crea tensiuni sociale pe care o nouă AIE nu le-ar putea controla în totalitate și pentru a da peste cap agenda reformatoare a alianței. Deci, va fi nevoie de un echilibru în relația cu Bruxelles și Moscova, un echilibru care să nu pună însă în pericol principalul obiectiv al Republicii Moldova care este integrarea europeană”, a conchis Victor Chirilă.

Anatol Tăranu: Aceste alegeri nu vor afecta în linii mari parcursul european al Republicii Moldova

Pe de altă parte, comentatorul politic Anatol Țăranu este de părere că „aceste alegeri nu vor afecta în linii mari parcursul european al Republicii Moldova”.

„Actualele alegeri parlamentare din Republica Moldova au confirmat, în mare, direcția proeuropeană a Republicii Moldova. Dacă însă PCRM ar reveni, într-o formă sau alta la putere, atunci situația ar deveni mai problematică. Totuși, dacă se va reconstitui vechea coaliție, parcursul nostru european nu doar că se va menține, ci se va fortifica”, a subliniat Anatol Țăranu.

Referindu-se la scenariile post-electorale, el a spus că „reconstituirea unei AIE din trei partide ar fi formula cea mai firească”.

„Anume pentru acest lucru au votat majoritatea cetățenilor Republicii Moldova. Oricare altă coaliție ar fi una nefirească și ar contraveni voinței celei mai mari părți a societății. O altfel de coaliție decât din cele trei partide democratice ar însemna ignorarea voinței alegătorilor și politicienii care vor accepta-o vor trebui să suporte consecințele”, a menționat domnul Țăranu.

El s-a arătat optimist în ceea ce privește posibilitatea alegerii șefului statului de către noul Parlament.

„Cred că șansele sunt de 90 la 10. Cred că de această dată se va reuși identificarea unei formule. Nu trebuie însă exclusă și probabilitatea, e adevărat - foarte mică, că iarăși vom intra în alegeri anticipate”, a adăugat Anatol Țăranu.

În opinia sa, viitorul președinte ar putea fi atât reprezentantul unuia din partidele politice, cât și o persoană neutră.

Dosar:

PLDM s-a întrunit marți, 30 noiembrie, în ședință pentru a elabora oferta pe care urmează să o facă PD-ului și PL-ului în vederea constituirii unei noi alianțe.

„Vom purta negocieri cu colegii noștri de alianță. Nu ne schimbăm partenerii de coaliție. PLDM nu va accepta însă șantajul și condiționările /.../ Înainte de a purcede la partajarea funcțiilor trebuie să stabilim principiile după care va funcționa viitoarea alianță”, a declarat Vlad Filat.

E a spus că nu este pregătit să se întâlnească cu liderii PD și PL marți, 29 noiembrie, deși anunțase această întâlnire la scurt timp după alegeri. Vlad Filat a precizat că înainte de a se întâlni cu Marian Lupu și Mihai Ghimpu se va consulta cu parteneri externi, inclusiv cu cei din Partidul Popular European și cu ambasadori.

Întâlnirea Filat-Lupu-Ghimpu ar putea avea loc miercuri, 1 decembrie.

Liderul PLDM a precizat că va avea discuții și cu PCRM. „Pe mine chiar mă interesează punctul lor de vedere referitor la situația din Republica Moldova”, a spus Filat.

El s-a arătat optimist în ceea ce privește posibilitatea obținerii a două voturi din partea PCRM pentru a alege președintele Republicii.

Președintele de onoare al PD, Dumitru Diacov, [a declarat](#), pentru ziarul rus „Nezavisimaaia Gazeta” din 30 noiembrie, că negocierile privind crearea unei noi coaliții de guvernare vor începe după ce atât comuniștii, cât și liberal-democrații își vor expune punctul de vedere cu

privire la ea. „Vom aștepta propunerile lor, iar apoi vom negocia. Nu există opțiuni fericite, așa că vom alege răul cel mai mic”, a spus Dumitru Diacov.

El a menționat că „vechea alianță de guvernare nu mai există, iar cea nouă va fi creată de la zero”. „Nu avem obligații unul față de altul, de aceea vom negocia fiecare aparte”, a menționat președintele de onoare al PD.

„Nezavisimaia Gazeta” scrie că el a respins afirmațiile, potrivit cărora PD ar putea forma o alianță împreună cu comuniștii.

La rândul său. Mihai Ghimpu, imediat după alegeri, s-a pronunțat pentru reînființarea unei noi coaliții între cele trei partide necomuniste.

Profil:

Igor Boțan, directorul Asociației pentru Democrație Participativă (**ADEPT**), este unul dintre cei mai apreciați comentatori politici din Republica Moldova. Specializare prioritară – sistemele și problematica electorală.

A absolvit Universitatea de Stat din Moldova, facultatea de Fizică. Doctor în științe fizico-matematice.

După 10 ani de muncă în calitate de inginer din 1982, între 1992 și 1994 a fost consultant în Departamentul de analiză politică în cadrul Președinției Republicii Moldova. În perioada 1994-2001 a fost senior coordonator în cadrul IFES-Moldova (Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale).

Director ADEPT din 1999. În perioada 2000 – 2008 a colaborat în calitate de analist politic, comentator cu Radio Europa Liberă, BBC WS, The Economist Intelligence Unit. În prezent, comentator politic la Publika TV.

S-a născut la 15 aprilie 1960.

[back](#)

Victor Chirilă este director executiv al Asociației pentru Politică Externă.

Victor Chirilă s-a născut pe 12 august 1971. În 1994 a absolvit Universitatea „A.I.Cuza” din Iași (România). Între 1994 și 1996 face studii post-universitare la Școala Națională de Studii Politice și Administrare Publică din București (România).

Din 1996 activează în cadrul Ministerului Afacerilor Externe. A lucrat la Ambasada Republicii Moldova în SUA. Director adjunct al Departamentului Europa și America de Nord și al Directoratului Relații Economice Internaționale (între 2004 și 2006).

În perioada 2006-2007 efectuează studii de Masterat în Politici Publice Europene la Universitatea Edinburgh din Scoția, Marea Britanie.

Din august 2007 activează la Asociația pentru Politică Externă.

Specializat în evoluții politice și integrare europeană.

[back](#)

Anatol Țăranu, doctor în istorie, deputat în Parlament (1990-1993 și 2005 - 2009). În prezent lucrează la Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei Republicii Moldova, unde și-a desfășurat activitatea și până a deveni deputat.

Comentator la postul de televiziune Jurnal TV. Este unul dintre cei mai solicitați comentatori la alte medii, inclusiv televiziunea publică, postul de radio Europa Liberă etc.

În anii 1993-1994 a fost ambasador al Republicii Moldova la Moscova, iar în perioada 1997-1998 a fost consilier cu misiuni speciale al Președintelui Republicii Moldova, șeful grupului de experți din partea Chișinăului la negocierile cu Tiraspolul privind soluționarea conflictului transnistrean.

Născut la 19 octombrie 1951.

[back](#)

[back to menu](#)